

सम्पादकीय

मोहनि व कोरोना भाइरस

नेपाःया तःधंगु नखःकथं हना वयाच्चंगु मोहनि नखः शुरु जुइधुंकूगु दु । न्हापा न्हापा स्वयां लच्छि लिपा लाःवंगु मोहनि नखः शुरु जूसां नं थुक्रिया रौनक न्हापाथें मदुगु सकस्यां अनुभव याना वयाच्चंगु दु । थुक्रिया मू हुनिं धइगु कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) खः । थुगु हे भाइरसया हुनिं मोहनि नखः जक मखु, थ्व स्वयां न्हय्ला न्ह्यःनिसें पाहाँचःहे, विस्का जात्रा, बुंगःद्यःया जात्रा, सापारुलिसें यँया तःधंगु नखः यँयाः जात्रातक नं स्थगित जूगुलिं थुगुसी धात्थें धायगु खःसा संस्कृतियात हे बहिष्कार याःगु खःला धइगु आभास ब्वलंकाब्यूगु दु । नांजाःगु थीथी धार्मिकस्थलय् तर्क निषेध याय् माःगुलिं थुगुसी छुं नं जातजातिया नखःचखः लुधक हनेखनाच्चंगु मदु । थ्व हे इवल्य मोहनि नखः शुरु जूसां नं मनूत अभ्र नं कोरोना भाइरस (कोभिड-१९)या हुनिं दुक्ककथं हनेफइगु अवस्था मदु ।

खय्त ला कोभिड-१९यात कयाः ग्याय्म्वाःगु, दीर्घरोगीत अप्वः सिनाच्चंगु हुनिं कोरोना भाइरसयात तसकं अतिरञ्जित यानाः प्रचारप्रसार यात धकाः हल्ला नं मन्यंकूगु मखु, तर थुगु भाइरसपाखें ग्रसित जूपिन्सं थुक्रियात सामान्यकथं मकाय्त जक इनाप याःगु मखु, थजाःगु मखुगु हल्ला न्यंकीपिन्त कुनेमाःगु तर्क बिचाः प्वकेगु ज्या जुयाच्चंगु दु । न्ह्यागु हे जूसां कोरोना भाइरस (कोभिड-१९)पाखें हलिंयात हे ख्यानाच्चंगु खँय् धाःसा निगू मत मदु ।

नेपालय् विशेष यानाः स्वनिगलय् कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) तिब्र गतिं न्यानावनाच्चंगु दु । वंगु चैत्रं लकडाउन याःगु इलय् सरकारं थुक्रिया लिच्चःयात कयाः ध्यानय् मतसे छुं हे ज्या मयाःगुलिं हे नेपाःमितसें आःया लिच्चः फय्मालाच्चंगु खः । थजाःगु अवस्थाय् नं नेपाःमितसें थुगु भाइरसयात कयाः अभ्र नं हेलचक्र्याई यानाच्चंगु दुसा थौंकन्हय् मोहनि नखः शुरु जुइधुंकूलिं न्ह्याथाय् नं थुगु भाइरसयात वेवास्ता यानाः मनूत म्वःम्वः मुनेगु, बजाः वनेगु इलय् सरकारं क्वःछिनातःगु मापदण्डयात तर्क वेवास्ता याय्गु अभ्र स्वनिगलं मनूत सीमित बसय् च्वनाः थःगु छँय् नखः न्याय्केत वनेमाःगु बाध्यतां यानाः अभ्र थुगु ल्वय् तच्चः जुयावनीगु धइगु ग्याचिकु ब्वलनाच्चंगु दु ।

थजाःगु हे खँयात ध्यानय् तयाः सरकारं देय्न्त्यंकया शक्तिपीठ मचाय्केगु निर्णय याःगु खः । नखःया इलय् शक्तिपीठय् मनूत म्वःम्वः दइगु जूगुलिं कोरोना संक्रमित जुइगु सम्भावना अभ्र अप्वयावनीगु हुनिं सरकारं थजाःगु निर्णय याःगु खः । थ्व छगू बांलाःगु क्वःछिना खःसां नं थुक्रियात पाय्छिकथं नालाकाय्गु व कोभिड-१९ जुइगुपाखें भीसं सावधानी नाले हे माः । भीसं स्यू, थौंकन्हय् देय्न्त्यंक हे आइसीयू व भेन्टिलेटरया अभाव जुयाच्चंगु हुनिं ल्वगित अभ्र अप्वया वन धाःसा थुक्रियात देसं फय्फइमखु । सरकारं ला न्हापा हे ल्हाः त्वःतेधुंकूगु स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयपाखें नियमितकथं न्हियांन्हिथं बिचा याना वयाच्चंगु पत्रकार सम्मेलनय् ब्यूगु अभिव्यक्ति व अपीलपाखें स्पष्ट जुइधुंकूगु दु । थजाःगु अवस्थाय् कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) न्यंके मबीकथं भीपिं हे सचेत जुयाः मोहनि नखः हने । संस्कृतियात नं ल्यंके, थःपिं नं सुरक्षित जुइ । मोहनि नखःया थ्व हे भिन्तुना ।

त्वमिपिन्त इनाप

लहना वाःपतिइ लेख, रचना, रिपोर्ट व समाचार छ्वयादीफइ । छिकपिंसं छ्वयादीगुयात थुगु वाःपतिइ थाय् बियाच्चना । पिदंगु च्वसुयात उचित पारिश्रमिक बीगु नं सुचं बियाच्चना ।

लहना वाःपौ

भोछें, यँ

lahana.news@gmail.com

मोहनिं कःघाःगु राष्ट्र नेपाः

नेपाःतसें मोहनि धइच्चंगुयात राज्यं दर्शै धकाः धाइगु जुयावःगु खः । दर्शैयात हिन्दूमात्रको चाड (नखः) धकाः नं धाइगु खः । राज्यं संचालित नखः नं धाइगु राज्यया छगू वर्गया नां कयाः पुकू याइगु ।

प्रा. सुवर्ण शाक्व

नेपाः जाति ब्राम्हण, क्षेत्री, वैश्य, शुद्रया जाति मखु । नेपाः वैदिक कालय् दुपिं मखु । नेपाः वैदिक संस्कृतिं सृजना याःपिं मखु । नेपाः संसारय् सुयानाप ज्वःलाःगु जाति मखु । थ्व जाति संसारया गुगु कुनाकाप्चाय् दुगु नं मखु । नेपाल देशया उत्पत्तिया बारे ऐतिहासिक, धार्मिक कथं यक्व खँ न्येगु, स्वय्गु दु । नेपाःत नेपाःमि खः । नेपाः दर्सेनिसें थन नेपाःत दुगु खः । नेपाःत नेपाःया गुगु नं ईतिहासया खँ नाप स्वानाच्चंगु दु । नेपालय् नेपाःया बिस्कं ईतिहास माःवनेम्वाः । नेपाः हे नेपाः खः । गथे नेपाः छगू राष्ट्र, अथे हे नेपाः स्वयम् छगू राष्ट्र खः ।

नेपाःत न हिन्दु, न बौद्ध । नेपाः जुयाः नेपाः धर्म ज्वनाच्चपिं खः, अले नेपाः धर्म कय्च्यानाच्चपिं खः । नेपाः छगू निश्चित आकारया राष्ट्र खः अले निश्चित आकारया समाज व संस्कृतिया स्थल खः । उकिं नेपाः धइगु जाति जक मखु, राष्ट्र खः, ईतिहास खः । थौया तब्यागु नेपाः नेपाः राज्यया विकास खः । राष्ट्रकथंया अनुकुल अवस्था व्यवस्था जुल धाय्वां अनया खँ राष्ट्रिय जुइगु खः । अनुकूलता धइगु प्रकृति व संचालित जीवन खः । थुकथं नेपाः छताजिया राष्ट्रिय जाति खः । 'तन्त्र' नां घाकाः राष्ट्रिय ज्वीगु मखु । नेपाःत साम्प्रदायिक धर्म राष्ट्रिय जूपिं मखु । राष्ट्रयागु धकाः धाय्गु धइगु ल्यज्या यानाः प्रतिनिधि दय्के थें मखु । नेपाः जाति ल्यज्या यानाः भोट कयाः नेपाः जूपिं मखु । नेपाःया धर्म संस्कार जबर्जस्ती भोट कयाः सृजना जूगु मखु । नेपाः धकाः संस्कृति, संस्कार व व्यवहारं राष्ट्रिय चरित्र घानाः राष्ट्रिय जूपिं खः ।

नेपाःत कतिलाःसिं मखु, गतिलाक थः जुइपिं खः । नेपाः धइपिं देशव्यापी, राष्ट्रिय अस्तित्वयात कःघानाः संस्कृति व समानताया माध्यमं धार्मिक, आर्थिक, सामाजिक व्यवहारय् च्वनाः जनकल्याणकारी कथं राष्ट्रिय जुयाच्चपिं खः । सामूहिक जीवन नेपाःया चरित्र खः । व्यक्तिगत जुलकि राष्ट्रिय मजुइगु खँ सर्वसिद्ध खः । जबरजस्ती छुंखँय् नं लादय् यानाः राष्ट्रिय जुइगु मखु । मनूया संस्कार, संस्कृति देय्या परिचय बियाच्चनी । उगु खँ जीवन पद्धति न्ह्यब्वयाच्चनी । दिच्छयंकया जीवन पद्धतिइ आधारभूत कथंया आवश्यकता नखःचखतय् दुथ्याकाः राष्ट्रया नाम संचालन जुयाच्चंगु खँ दुब्याकाः उकी दुवालास्वत धाःसा नेपाःया परिचय स्पष्ट जुइ ।

नेपाःया छता छता नखः राष्ट्रियतां न्ह्याइ । थ्व हे इवल्य हनेगु मोहनि छता राष्ट्रिय नखः खः । नेपालय् थौया राज्य शासन कथं ई ब्यः व तिथिमिति यात नालाः मोहनि नखः न्ह्याइगु ईयात दर्शै धकाः राष्ट्रिय कथं कयाच्चंगु दु । राज्य दुने थीथी जातजाति दयाः उमि थःथःगु पहलं हनीगु नखःत दइ । थथे दइगु स्वाभाविक खः । नेपाःया राज्य विस्तार जुसेलि दर्शैया चलनया चलहपहल वःगु खः । मोहनि धइगु दर्शै मखु । मोहनि धइगु नेपाःया राज्य विस्तार मजुनबलय्निसेंया नखः खः । मोहनि विशुद्ध नेपाः नखः खः । अथे धइगु नेपाःया

प्रतिककथंया नखः खः । मोहनि धकाः नां काय्साथ हे नेपाः धकाः हालाच्चनेम्वाः । गथे हलू धासेलि कुतिं न्यानाच्चनेम्वाः धइथें खः । मोहनि ला नेपाःया पर्यायवाचक शब्दया हे खँ जुल ।

मोहनि नेपाःतसें न्ह्याकाच्चंगु जीवन पद्धतिया नखः खः । थ्व द्यवं वा जुजुं धयाः न्ह्याकाच्चंगु मखु । नेपाः संस्कृति द्यःपाखें वःगु मखु । स्वयम् नेपाःतय्गुपाखें दुगु खः । गुबले नेपाः दत, मोहनि नं दत । मोहनि जीवन म्वाय्गुया छता छता नमूना न्ह्यब्वयाः हनातःगु

नखः खः । उकिं थ्व राष्ट्रिय खः । नेपाःतय्गु ईतिहास माःवन धाःसा विश्वय् दक्व जातिया जीनया शक्ति परिचालन व सभ्यता संस्कृति या हा लुयावइ । नेपाःतसें नेपालय् थुज्वःगु नखः हनाः थःगु पहिचान ब्यूगु खः । नेपाः संस्कृति एकलकंटे मखु, जीवनव्याप्ती खः । थुकथं थःगु हे पनया प्राचीनतां जाःगु मोहनि धकाः काःवनेबलय् मोहनिया मूल खँ शक्ति, आकर्षण व एकता धकाः थूवइ । नेपाः जगतया राज्यय् च्वनिसें क्वथंय्क एकता व जुजुनिसें जनतातक एकता धइगु लुयावइ ।

नेपाःतसें मोहनि धइच्चंगुयात राज्यं दर्शै धकाः धाइगु जुयावःगु खः । दर्शैयात हिन्दूमात्रको चाड (नखः) धकाः नं धाइगु खः । राज्यं संचालित नखः नं धाइगु राज्यया छगू वर्गया नां कयाः पुकू याइगु । थुज्वःगु ज्याखं सीदु कथं दर्शै राष्ट्रिय मखु धइगु क्यं । राष्ट्रिय धाधां नं जनताया दथुइ एकता हय्मफयाः मनुपिच्छे याःयाःथे याकाः, संसंथे संकाः, धाःधाःथे ज्वीकाः हनीगु नखः दर्शै जुयाच्चंगु दु । नेपाःयात बुद्धया जन्मभूमि धकाः न्हाय् म्वाकीपिन्सं दर्शै भःभः धाय्केगु हँ, जनतायात सुख आनन्द बीगु धकाः उखेंथुखें थाय्थाय्था देशं निरिह फै, दुगु, म्यय्, हँय, खा मुनाहयाः, स्याकाः, पाय्काः थःथाय् हिगाः याइगु । थुज्वःगु हत्या, हिंसा, बुद्धया उपदेश कथंया खँ खःला, मखुला, लोक कल्याणकारी व्यवहार जुइला, मजुइला धइगुपाखे भवा जक नं च्यूताः मकाइगु जुयाः तथाकथित नेपालीमात्रया नखः धाय्गु जुयाच्चंगु खनेदु । राष्ट्रिय नखः धासेलि जनताय् दुने समानतया व्यापकगु समाज दु धइगु देशवासीपिन्त अनुभूति याके फय्माःगु खः तर थन अथे जुयाच्चंगु मदु ।

राष्ट्रिय नखः हनेगु जुयाच्चंगु थुज्वःगु इलय् देशय् व्यापक रुपं राष्ट्रिय जुयाः कोरोना वइबिल । राष्ट्रिय नखतय् छगू नखः हे थपे जुल ला धइथें जुल । मन्दिरय् द्यःद्यःयाथाय् द्यः दर्शन याः वनेथें देशव्यापी दइच्चंगु चिकित्सालयय् इवःछुनाः स्वास्थ्यकर्मी, चिकित्सकतय्गु दर्शन याःवनेगु जुल । रोग, शोक मदय्मा धकाः द्यःयाके फनेगु वरदान चिकित्सालयय् फवनेगु जुल । सिन्हः तीगु कपालय् ज्वर मापक यन्त्र दिक्के जुल । व्रत च्वनेगु नियम थें थीथी हनेगु नियमत पालन याय्गु जुल । चीमिपिनि दर्शै कसाई थें जुयाः सजायें फय्माःगु जुल धाइथें ध्यबा मदुपिनि उपचार याय्मफयाः भव्य

भव्य कनेगु जुल । दर्शै सन्तुलित मजुल धइथें कोरोनाया अवस्थाय् नं सन्तुलित मजुयाच्चन ।

नखः न्याय्केत बिदा बीथें द्यःद्यःयाथय् वनेगु, थःथिति मुनाः ज्याखँ हनेगु तर्क मयासे आराम काय्था लागिं राष्ट्रिय रुपं विदा दुगु जुल । गनं छँय् परिवारय् मचाखाचा सु, अभिभावक सु धइगु जुइ थें राज्यय् थौं सरकार सु, जनता सु धइगु तर्क ध्यान ब्यान जुइ मफय्क राष्ट्रिय जुयाः वःमह कोरोनाया थन सम्मान जुयाच्चंगु दु । थुखेपाखेया खँय् ताहाकः मयाःसे प्रत्येकं थम्हं थम्हं दुखें पिखें सीकेमाःगु जुगु दु ।

नेपालय् राष्ट्रिय कथं व्यापक जुयाः न्ह्यथनेबहः जुइक कोरोनां ब्यूगु देन धाःसा सदां लुमनि दइकथं जुयाब्यूगु दु । राष्ट्रिय नखः धाधां दर्शै धाय्गु ला, मोहनि धाय्गु ला, धाय्म्वाय्क कोरोना न्ह्यंचिलाबिल । देगलय् उखेंथुखें लाःमलाः हूलमुल यानाः जुइपिन्त धर्म धइगु मूर्तिइ मखु, भावनाय् च्वनेगु धइगु खँ स्यानाबिल । तलेजुइ म्यय् दुगु सलंसः स्याय्गु ला, मस्याय्गु ला धइगु ब्वलनाच्चंगु विवाद हे तंकाबिल । नखः धइगु मात्र औपचारिकतां गुजे जुयाच्चंगु लाकि भावना, आस्था व व्यवहारं न्ह्याःवनेमाःगु खः धइगु खँ ध्वीकेत न्ह्यलं थनेथें यानाबिल । नखःथें याःबलय् याय्गु धर्मकर्मया व्यवहारय् शुद्धता हयाबिल ।

थुज्वःगु अवस्थाय् नेपाः जुयाः राष्ट्रिय स्तरं मोहनि हनाः गौरव ताय्काच्चनापिं नेपाःतसें नं संस्कृति फैले जुइमाःथाय् जनजीवनया विकास जुइमाःथाय् कोरोना फैले जुयाच्चन धकाः हथाय् मचासे, आत्मबल कमजोर मयासे थःपिनिगु संरक्षण व सुधार थ्व हे मौकाय् जुइकाइवय् कथं न्ह्यंचिलेमाःगु खनेदु ।

संस्कृति धइगु युगानुकूल व परिस्थिती अनुसार हिलाहिला वनीगु प्रकृतीयात अनुमोदन यानाः थःपिंके वइच्चंगु विकार, विकृती, त्वःताइवय्माःगु दु । थःपिनि दथुइया ज्याखँ न्ह्याक्व स्तरीय जूसां थःपिनिगु पहिचान नं विकास जुइकेमाः । थुज्वःगु हे इलय् भीसं सु गुम्हापाखें छुगुलि संस्कृति लादय् जुइकाच्चना, गुलि मथुइक नं हना वयाच्चना, थुज्वःगु खँपाखे मालाः वालाः थःपाखें त्वःफिका छ्वय्माःगु दु । छगू उदाहरण कथं धाय्गु खःसा सिम्रौनगढया छगू जक संस्कृतियात थुइकूसां उज्वःगु अनेक संस्कार, संस्कृतिगत गुकिं भीत अनेक प्रकारया दुष्कृति या भूत पुनाच्चंगु खनेदइ ।

कुल, वंश, शूर, वीर जाःगु ऐतिहासिक कुलछि भव्यया महत्व, रोग, शोक, भय, आपत, विपतं याइगु आक्रमणप्रति प्रतरोध, प्रत्याक्रमण यानाः जनजीवनया सभ्यता ब्वलंकेगु स्याक्वत्याक्वया गौरव अले देशव्यापी थःथिति, वन्धुवन्धविपिं गुगु कुंकुलामय् मल्यंक छधी जुयाः चाःलाक च्वनाः चालं याय्गु विधि प्रथायात पुनर्जागरण कथं व्यवहारीक जुयाः मोहनिया हःपाः ज्वनाः न्ह्यंचिलेगु सामर्थ्य राष्ट्रनिर्माता नेपाः तमतयार जुइगु सम्भाव्यता लुइकेगु जुइमाःगु दु ।

नेवाःतय् मंकाः नखः मोहनि नखः

नेवाःतय्गु चथा छु बार लात, व हे बार स्याक्वत्याक्व व लक्ष्मी पूजा लाइ । थ्व हे आधारय् दंदेनिसं मोहनि, स्वन्ति नखः हना वयाच्वंगु खनेदु । अन्तय् मोहनि नखःया बांमलाःगु पक्षयात बांलाःगु पक्षं पराजय व अज्ञानयात ज्ञानया विजय कथं हना वयाच्वंगु खनेदु ।

जितेन्द्रबिलास बज्राचार्य

मोहनि नखः आध्यात्मिक, धार्मिक, साँस्कृतिककथं स्वयंभल्य् थ्व छू तःधंगु नखः कथं हना वयाच्वंगु दु । थ्व नखःयात 'राष्ट्रिय नखः' कथं कयाः दकलय् ताःहाकः विदा नं वियातःगु दु । थ्व नखः शरद ऋतुइ लाइगुलिं वातावरण साःप हे न्हयइपुस्से च्वनी । नेवाःत दक्व छू हे धर्म माने याइपिं मखुसां फुक्क नेवाःतसैं थीथी नखः थःथःगु कथं व्याख्या यानाः न्हयइपुक्क हना वयाच्वंगु दु । शिवपुराण कथं श्री दुर्गा भवानीं दैत्य महिषासुरयात आश्विन शुक्ल दशमिकुन्हु बध याःगु खः । दशमिकुन्हु दैत्ययात स्याःगुलिं 'बिजया दशमि' धाय्गु यानाच्वंगु खः । अले त्रेता युगय् राम रावणयात दशमि कुन्हु हे बध याःगु नं धयातःगु दु । थ्व हे दिनय् संचक्रवर्ति महाराज अशोक शस्त्र परित्याग याःगु दिं नं खः ।

मोहनि नखःया न्हापांगु दिं आश्विन शुक्ल प्रतिपदाकुन्हु नःला स्वनेत सुथ दक्कले न्हापां खुसिइ वनाः फि कयाहयाः थःगु कूल छैय् तछ्व व कःनि फि व पाँचाय् त्वलाः भ्यगतं त्वपुयाः बैदिक, तान्त्रिक कथः थःगु हे दर्शनकथं आराधना यानाः गुंगु थनाः दबदब थानाः नःला स्वनी । थनिंनिसैं शक्ति सञ्चय यायेगु शुरु जुइ । अले सुथय् न्गु दुबलय् हे पीठ पीठय् वनाः खुसिइ छ्वाः सिलाः पीगंछः अर्थात देशपिने च्वपिं गच्छिद्यः अष्टमातृका, भैरवया पूजा आराधना याइ । थ्व दियात

घटस्थापना धकाः नं धाइ । तर नेवाःतसैं घः स्थापना यानाः पूजा यानाच्वंगु खास हे खनेमदु । व हे हुनिं नेवाःतसैं घटस्थापना मखुसे नःला स्वनेगु वा नःलापीगु हे धाय्माःथें च्वं । नेवाःतसैं नवदुर्गायात नं थःथःगु कथं पीठ पीठय् वनाः पूजा व शक्तिया आराधना याइ । पीठय् हुं नं द्यःया मूर्ति दइ मखु । बरु अनं गच्छिद्यः दइ । गच्छिद्यः धाय्बलय् भैरवनिसें दक्व हे शक्ति द्यः दइ । छू पीठय् छन्हू मू अष्टमातृका दइसा मेपिं गच्छिद्यः दइ । वहे हुनिं नवदुर्गा धकाः न्हि छन्हू छन्हू द्यःकथं नेवाःतसैं पूजा यानाच्वंगु खनेमदु । थ्व नं छू अध्ययन व अनुसन्धानया विषय जुइफु ।

सप्तमिकुन्हु नेवाःतय्गु खास हे ज्याइवः दइमखु । खस समुदायं धाःसा थुगु दिनयात फुलपाती धकाः हना वयाच्वंगु दु । थ्वकुन्हु विदा दइगु हुनिं नेवाःतय्गु थुगु दिनसं सुचुकुचु याय्गु ज्या याइ । नेवाःतय्गु मोहनि नखःया मू मू ज्याइवःत अष्टमिनिसैं न्ह्याइ । थ्व कुन्हु नेवाःतसैं कूछि भव्य नइ । कूछि भव्य धाःगु हे कूलया सकलें जःपि अर्थात कूल छैय् वयाः दक्व परिवार छथाय् हे छसि कथं च्वनाः भव्य नय्गु खः । थ्वकुन्हु पिहां वनाच्वपिं व व्यागलं छै दय्काः च्वनेधुकूपिं नं छथाय् हे मुनेमाः । व ल्याखं कुलया भ्वाँछि मुनाः नय्गु कुलछि भव्ययात हे लिपा वनाः कुलछि भव्य धाःगु खः धइगु मान्यता दु । उकिया नापं, कूछिया अर्थ निमाना धकाः कुलिं दानाः निमाना बजिया व्व तयाः नय्गु नं याइ । थ्व यात हे कूछि भव्य धाइ ।

नवमि कुन्हु स्याय्गु ज्या जुइ । थ्व दियात स्याक्व त्याक्व धाइ । थ्व दिनस खड्ग स्वनी । थःथःगु लजगाः कथं थीथी ज्याभःत नं स्वनी । थुकियात छू कथं नेवाःतय् विस्वकर्मा पूजा धाःसां ज्यू । पशुबलि नं बी । थथे पशुबलि बीगु नं थःगु हे दर्शन कथं व्याख्या याइ । गुम्हेस्यां थःगु दुने च्वंगु पशु स्वभावयात त्याग याय्गु खः, हिसां याय्गु मखु धाईपिंनं दु । गुम्हेस्यां न्हापा न्हापा थीथी राज्य दथुइ

ल्वापु जुयां तुं च्वनी । छू ल्वाः व मेगु ल्वाःया नं ल्वापु जुयां तुं च्वनी । गबलय् तक ल्वाभः चले याय् सइमखु, अबलय् हि हे मखंम्ह न्ह्याबलें ग्याना तुं च्वनी । उकिं मारकाट छू अभ्यास खः । थुकिं यानाः आत्मबल बल्लाइ । अले मेपिं खनाः ग्याइमखु धकाः मारकाट याय्माः धाईपिं नं दु । थ्व दिनस मोहनि सिन्हः नं फय्गु याइ । दानव दैत्य स्वरूप भुइफसि, तु, पालु पाली । थ्व दिनस शक्ति प्रदर्शन नं याइ । मोहनिबलय् नेवाःतसैं तीगु हाकूगु सिन्हःयात नं थःथःगु कथं व्याख्या याना तःगु दु । थुकियात ज्ञान व शान्तिया प्रतीक कथं नं काय्गु याइ । गुम्हेस्यां हाकूगु धाइगु प्रतिकार विरोधया प्रतीक खः धाइ । थ्व अज्ञान व राक्षस, दुष्ट शरीरय् दुहां वय् मफय् मा धकाः तीगु खः नं धयातःगु दु ।

दशमि कुन्हु थःथःगु कथं शक्ति साधना यानाः पूजा याइ । स्वनातःगु ज्याभः छैया थकालिं लःल्हानाबी । अले ह्याउँगु सिन्हः, मोहनि सिन्हः तिकाः नःलास्वां लिसें कोखा बी । खड्ग लःल्हानाः पालंपाः दैत्य स्वरूप भुइ फसि, तु, पालु पाली । थ्व दिनस शक्ति प्रदर्शन नं याइ । मोहनिबलय् नेवाःतसैं तीगु हाकूगु सिन्हःयात नं थःथःगु कथं व्याख्या याना तःगु दु । थुकियात ज्ञान व शान्तिया प्रतीक कथं नं काय्गु याइ । गुम्हेस्यां हाकूगु धाइगु प्रतिकार विरोधया प्रतीक खः धाइ । थ्व अज्ञान व राक्षस, दुष्ट शरीरय् दुहां वय् मफय् मा धकाः तीगु खः नं धयातःगु दु ।

तर मोहनि छू विशेष तन्त्र विद्याकथं आराधना यानाः माकः दलुखय् खालीगु सलिं भ्वपुइकाः फइ । प्रत्येक मनूया दुने दानव नं दइ, द्यः नं दइ । दानव धाय् वं चञ्चल व उच्छ्रंखल जुइ, गथे कि माकः चञ्चल जुइ व कुति कुति सनीम्ह खः । माकलं मतिना थुलि याइकि वं छु यानाच्वना धइगु हे थुइमखु । वं थः मचा सीसां हे घय्पुनाः जुयाच्वनी, गबलय् तक ध्वनिनाः कुतुवनी मखु । थ्व स्वभाव दुम्ह माकःया छातिइ ज्ञानया प्रतीक इताः च्याकाः थ्व चित्तयात भष्म यानाः थुकिया प्रतीककथं मोहनि फयाः सिन्हः तीगु याइ ।

थुकथं मानव समाजया विकासया नापनापं दर्शनया विकास जुजुं वनाच्वंगु खनेदु । उकिं नेवाःतसैं थःगु कथं व्याख्या याना वयाच्वंगु जुल । थ्व परम्परा हे लिपा छू दर्शन जुयावन । मोहनिया मू दिं स्वन्हु खःसां नं थौकन्हय् छू फेसन दुहां वयाच्वंगु दु, थ्व खः 'टिका' । साधारणतः देवीया आराधना यानाः प्रसाद कथं सिन्हः अर्थात 'टिका' छैया थकालिं दक्कसित आशिका यासैं तिकी । दक्षिणा बीगु चलन मदु । दक्षिणा बीगु चलन गुम्ह गुम्हेसित भन्फट थें जुइधुकल । नेवाःतय्गु परम्पराकथं दक्षिणा धेबायात थीथी कथं कयातःगु दु । किंसलिइ च्वंगु धेबायात सरकार, शक्ति धनयात साक्षी तःगु कथं काइ ।

गुरुपिन्त सिन्हः तिकाः धेबा बीगु दक्षिणा कथं काइ । श्राद्धबलय् भिन्चापिन्त नं सिन्हः तिका दक्षिणा बी । द्यःपिन्थाय् त्याग कथं नं धेबा छाइ, दान कथं नं धेबा बी । सिन्हः साधारणतया द्यःयागु शक्ति दय् मा धकाः तिकीगु खः । थौकन्हय् दक्षिणा बिायाः सिन्हः तिकेगु चलन वल । न्हापा जूसा नखत्या मसःतुसे सिन्हः त्यू वनीमखु । थ्व मेपिनिगु चलन स्वयाः सय्कूगु खः, गुम्हेसिया भौगोलिक हुनिं नखत्या सःतेगु हे सम्भव मदु । सिन्हः त्यू वनेबलय् जुजु, हाकिम, हनेमाःपिन्थाय् थःपिन्सं धेबा तयाः सिन्हः ती । अले धेबा का धकाः इशारा यात कि थम्हेसिनं तयागु धेबा काय्गु चलन दु । मचाय्क थ्व दुहां वयाच्वंगु 'टिका'या चलन मोहनिया महत्वयात छथे लाकी ला धयागु सम्भावना दु ।

नेवाःतय्गु चथा छु बार लात, व हे बार स्याक्वत्याक्व व लक्ष्मी पूजा लाइ । थ्व हे आधारय् दंदेनिसं मोहनि, स्वन्ति नखः हना वयाच्वंगु खनेदु । अन्तय् मोहनि नखःया बांमलाःगु पक्षयात बांलाःगु पक्षं पराजय व अज्ञानयात ज्ञानया विजय कथं हना वयाच्वंगु खनेदु ।

थुगुसिया नखः छैय् छैय् हे च्वना हने ।
थः नं सुरक्षित जुयादिसैं, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसैं ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल
नेपाःमिपिनि सुख, शान्ति, समृद्धि व
ताःआयुया कामना याना ।

जोरगणेश बघत तथा ऋण
सहकारी संस्था लिमिटेड
ओमबहाः, यैं ।

थुगुसिया नखः छैय् छैय् हे च्वना हने ।
थः नं सुरक्षित जुयादिसैं, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसैं ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल
नेपाःमिपिनि सुख, शान्ति, समृद्धि व
ताःआयुया कामना याना ।

बज्र ज्यासः पसः
असं, भोताहिनि

थुगुसिया नखः छैय् छैय् हे च्वना हने ।
थः नं सुरक्षित जुयादिसैं, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसैं ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल
नेपाःमिपिनि सुख, शान्ति, समृद्धि व
ताःआयुया कामना याना ।

मडुल बजार, धौलाचुली, काठमाडौं
Modern Newa English School
Durbar Marg, Kathmandu, Nepal.
Tel. : 4249350

पत्रकार आचार संहिता, २०७३ (पहिलो संशोधन २०७६)का पालना गारौं ।

- विभत्स दृश्य र तस्बिर प्रकाशन/प्रसारण नगरौं
- पत्रकार तथा संचार माध्यमले समाजमा हिंसा, निराशा, घृणा, सन्त्रास र उत्तेजना फैलाउने किसिमका समाचार श्रद्ध्यदृश्य सामाग्री प्रकाशन/प्रसारण गर्नु हुँदैन ।
- पत्रकार तथा संचार माध्यमले हत्या, आत्महत्या, बलात्कार, दुर्घटना जस्ता कारणबाट सिर्जित, नग्न, क्षतविक्षत र विभत्स दृश्य एवं तस्बिरहरू सम्प्रेषण गर्नु हुँदैन ।

नेपाल सरकार

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

मरु गनेद्यः व असंभुलु अजिमाया जात्रा

कल्याण मित्र

नेपाःया आदिवासी नेवाःतयस् परापूर्वकालनिसं तान्त्रिक विधिविधानकथं हना वयाच्वंगु थीथी नखःचखः व जात्रामध्य मोहनि नं छगू खः। अतिकं महत्वं जाःगु थ्व मोहनि नखः भिन्हुतक्क हनीगु जूगुलिं दशै धयातःगु दुसा दैत्यतय्गु वध यानाः आदिशक्ति माता भगवतीं विजय प्राप्त यानाबिज्याःगु व विशेष यानाः महिषासुर दैत्ययात वध यानाः दशमीकुहु विजय प्राप्त यानाबिज्याःगु जूगुलिं विजया दशमी धकाः नं हना वयाच्वंगु दु।

नेपाःया नेवाःतयस् माकचाय् मोहनि फयाः हाकुगु मोहनि सिन्हः दय्काः चालं कुन्हु थकालिपिनि ल्हातं भगवतीया प्रसादलिसं नःलास्वां कयाः ह्याउँ सिन्हः तीबलय् मोहनि सिन्हः नं तीगु याइ। थ्व मोहनि सिन्हः तान्त्रिक विधिकथं फयाः द्यःतय्त नं थःगु वशय् तया वयाच्वं पिं नेवाःतयस् मोहनिबलय् थीथी द्यःतय्गु जात्रा नं याना वयाच्वंगु दु। थ्व हे इवल्य् कौलाथ्व अष्टमीनिसं एकादशीतक्क मरु गनेद्यःया खः जात्रा याइसा कौलाथ्व नवमीनिसं द्वादशीतक्क असंया नांजाःमहः द्यः असंभुलु अजिमाया जात्रा जुइ।

मरु गनेद्यःया जात्रा

जुजु लक्ष्मीनरसिंह मल्लं मरुसतः दय्के न्ह्यः अशोक नांयागु सिमा क्वसं गनेद्यः पलिस्था याःगुलिं उम्ह गनेद्यःयात अशोक विनायक धयातःगु खः। अशोक विनायकयात मरु गनेद्यः छाये धाल ले धयागु सन्दर्भय् देगः दय्केधुंकाः गजू छुइगु इलय् ज्यामितय्त म्हागसय् गनेद्यवं गजू छुइमते धाःगु जुयाच्वन। तर व ज्यामिं मेपिं ज्यामितय्त म्हागसया खँ कसां गजू छुइगुलिं वयागु व हे दिं कुन्हु मृत्यु जूगु व चान्हय् गजू दुना वयाच्वगु जुयाच्वन। थथे गजू दुंगुलिं हाकनं मेगु गजू छुइत ज्यामित ग्यानाः गजू मछुसं अथे तयातःगुलिं गजू मदुगु गनेद्यः धकाः धाःगु धाइसा मरु त्वाःया गनेद्यः जूगुलिं नं मरु गनेद्यः धयातःगु नं धाः।

जुजु लक्ष्मीनरसिंह मल्लया उज्ज कथं उगु इलय् तान्त्रिक जामनः गुभाःजुं वौद्ध तान्त्रिक विधिविधान कथं देवन्यास यानाः गनेद्यःया जात्रा न्ह्याकूगु खः धकाः नेपाल

सम्बत १७१ य् गनेद्यःया मूर्ति दय्कूगु खँ अनसं दुगु शिलापत्रय् न्ह्यथनातःगु दु। थ्व मूर्ति धर्म नारायण मानन्धरपाखें दय्केब्यूगु धकाः नं उगु शिलापत्रय् न्ह्यथनातःगु दु। जुजुया अतिकं ईमान्दार कर्मचारी धर्मनारायण मानन्धरयात उज्ज ब्यूगुलिं हे धर्म नारायण मूर्ति दय्केब्यूगु धइगु मान्यता दु।

छगू आख्यानकथं जुजु लक्ष्मी नरसिंह मल्लया अतिकं यःमह कर्मचारी धर्म नारायण मानन्धरया इमान्दारी व कर्तव्यनिष्ठां यानाः जुजु अतिकं यय्काच्वंगु जुयाच्वन। जुजु न्ह्यागु ज्या ब्वःसां धर्मनारायण इमान्दारीपूर्वक पूर्वकीगु जुयाच्वन। जुजु धर्मनारायणयात यय्कूगु लानियात धाःसा अतिकं मयःगु जुयाच्वन। तर जुजुया न्ह्यःने छुं नवाय्मफु। छन्हु लानियात नापं ब्वनाः जुजु धर्मनारायणया ज्याकुथिइ ज्याया निरिक्षण याय्त वन। जुजु व लानि जब धर्मनारायणया कोथाय् थ्यनी, धर्मनारायणयात अशोक विनायकया रुपय् खंकी। जुजु लानि अजूचायाः धर्मनारायणयात गनेद्यःया अवतार ताय् काः दण्डवत यानाः लिहांवइ। थथे धर्म नारायणयात गनेद्यःया अवतार धकाः सीकाः लानि नं धर्मनारायणयात श्रद्धा याय्गु यात। जुजु लक्ष्मीनरसिंहया पालनिसं हे राजकीय विनायकया रुपय् कयातःमह अशोक विनायकयात शाहवंशीय जुजुपिन्सं नं अतिकं श्रद्धालिसं हनावयाच्वंगु खनेदु। शाहवंशीय जुजुपिन्सं थः काय्मह्याय् पिनिगु जा नकेगु, कय्तापूजा याय्गु, इहिपा, राज्यारोहण, राज्याभिषेक थें जाःगु महत्वपूर्ण भिंगु ज्याय् दक्कले न्हापां अशोक विनायकया हे पूजा याना वयाच्वंगु दु। थथे जुजु खलकं पूजा याना वयाच्वंमह गनेद्यःयात राज गणेशया रुपय् नं हना वयाच्वंगु दु।

मरु गनेद्यःया जात्रा न्ह्याकेत दक्कले न्हापां फुलपातीकुन्हु न्हिनय् गनेद्यःया मूर्तियात यचुपिचु याय्गु याइ। लुमंकेबहःजू नेवाः समुदायं फुलपाती हनीमखु, फुलपाती दुकाय्गु चलन नं मदु। पृथ्वीनारायण शाहं नेपाः देय् त्याकेधुंकाः गोरखानिसं फुलपाती हयाः फुलपाती दुकाय्गु चलन न्ह्याकूगु खः। अष्टमीकुन्हु बहनी नाय्खिं बाजं थानाः थकालीयात हय्धुंकाः द्यःछैय् हे गनेद्यःयात खतय् तयाः थकालिं पूजा याइ। थकालिं ताय्, अम्बः, केरा, लैं, स्वांमाः सहित पूजा यानाः गनेद्यःयात स्वम्ह दुगु बलि बिद्याः खः जात्रा न्ह्याकी। गनेद्यःया खः थीथी त्वालय् परिक्रमा याकी। भक्तजनतय्सं थःगु छै न्ह्यःने हे थ्यंकःवःमह गनेद्यःयात श्रद्धाभक्तिलिसं पूजा याइ। थथे गनेद्यःया खः जात्रा याय्गु इवल्य् कुमारी द्यः सालेगु लैपु थःने व क्वःने लागाय्गु खः यंकेगु याइसा भक्तजनतय्सं पूजा याय्गु याइ। उगु हे दिनय्

नेपाःया नेवाःतयस् माकचाय् मोहनि फयाः हाकुगु मोहनि सिन्हः दय्काः चालं कुन्हु थकालिपिनि ल्हातं भगवतीया प्रसादलिसं नःलास्वां कयाः ह्याउँ सिन्हः तीबलय् मोहनि सिन्हः नं तीगु याइ। थ्व मोहनि सिन्हः तान्त्रिक विधिकथं फयाः द्यःतय्त नं थःगु वशय् तया वयाच्वं पिं नेवाःतयस् मोहनिबलय् थीथी द्यःतय्गु जात्रा नं याना वयाच्वंगु दु।

अर्थात अष्टमीकुन्हु हे चान्हय् स्वीनिता अन्न होम यानाः गनेद्यःयात म्यय् बलि बी। नवमीकुन्हु गनेद्यःयात भक्तजनतय्सं म्वःम्वः मुनाः पूजा याः वइ। भक्तजनतय्सं थ्वकुन्हु गनेद्यःयात थ्वैं, अय्लाः, सम्हय् बजिं तयाः ख्यैय् स्यानाः पूजा याइ। थ्वकुन्हु खा, दुगु बलि बिद्याः नं पूजा याइ। थ्वकुन्हु गनेद्यःयात खटय् तयाः जात्रा यानाः यदखा, कंग, तहबलि थकालिया छैय् धिमेय्, नाय् खिं बाजं थानाः पूजा फः वनेगु याइ। नापं गुथियापिं म्हाय्मस्तय् छैय् छैय् वनाः नं पूजा फः वनेगु चलन दुगु खः। आः धाःसा राष्ट्रपति निवास यंकेगु याइ।

असंभुलु अजिमाया जात्रा

कौलाथ्व नवमीनिसं द्वादशीतक्क असंया नांजाःमह द्यः असंभुलु अजिमाया जात्रा याइ। नेपाल सम्बत ६९६ या म्य् सफुतिइ थीथी ऐतिहासिक अभिलेखय् आशा मण्डप धकाः च्वयातःगु व उकिया हे अपभ्रम्स जुयाः थ्व थाय् याना नं असं जूवंगु धापू दु। खैय् भासं अन्नपूर्ण धाइम्ह देवीयात नेपाल सम्बत १०४४ (वि.सं. १९८१) या शिलापत्रय् असंभुलु अजिमा धकाः न्ह्यथनातःगु दु। असंभुलु अजिमायात हिन्दुतय्सं महाकाली, महालक्ष्मी व महासरस्वतीया प्रतिकया रुपय् हना वयाच्वंगु दु। वौद्धमार्गी नेवाःतय्सं धाःसा असंभुलु अजिमायात बसुन्धरा, योगाम्बर, ज्ञानेश्वरी, महालक्ष्मी, अजिमा पीठ व महामयुरी देवीया रुपं नं हनाच्वंगु दु।

असंभुलु अजिमा साक्षात महालक्ष्मीया रुप खः। श्रीरूपी महालक्ष्मी असंभुलु

अजिमायात अष्टलक्ष्मी स्वरुप धान्यलक्ष्मी, धनलक्ष्मी, धैर्यलक्ष्मी, विद्यालक्ष्मी, जयलक्ष्मी, वीर्यलक्ष्मी, गजलक्ष्मी व सौभाग्यलक्ष्मीया रुपय् नं पूजा याः। वहःया कलशयात असंभुलु अजिमाया मूर्तिकथं नालातःगु दु। प्यागोडा शैलीया स्वतजाःगु लीया कलात्मक देगः दुने विराजमान जुयाच्वंमह असंभुलु अजिमाया च्यापा ल्हाः दु। जवगु प्यपा ल्हातय् खड्ग, वज्र, वरद मुद्रा व पात्र ख्वला दुसा खवगु प्यपा ल्हातय् विन्दु मुद्रा, जपमाः, गं व कलश ज्वनाः पलेस्वां आसनय् च्वनाच्वंगु दुसा मन्त्र छय्या माः क्वखयातःगु दु। थज्याःगु चित्र देगःया तुनाःसिँइ कियातःगु खनेदु।

असनय् न्हापा जंगल दुगु जुयाच्वन। छकः छम्ह घाँय् लइम्ह मिसां नागार्जुन पर्वतया क्वय् घाँय् लयाः डोकोय् तयाच्वंबलय् असंभुलु अजिमा नागया रुप कयाः उगु घाँय्या डोकोय् दुहावंगु जुयाच्वन। घाँय् लइम्हेसिनं घाँय् लय्धुंकाः डोकोय् जाय्क घाँय् तयाः कुहा वयाच्वंबलय् असंया अशोक सिमाया क्वय् भासु लंकाच्वन। लिपा वं डोको ल्हेवनेत स्वःबलय् डोकोयात इकिधकि हे संकेमफुत हं। तान्त्रिक हयाः क्यंबलय् असंभुलु अजिमा महालक्ष्मी नागया रुप कयाः कलशय् सिद्ध जूगुलिं थथे जूगु खः धाःगुलिं असंभुलु अजिमायात अनसं विराजमान याकूगु खः धाइ। थथे असंभुलु अजिमा नागया रुप कयाः अनसं सिद्ध जूगुलिं नाग अंकित कलश स्थापना याःगु खः धयावःगु दु, गुगु आतकं यथावत दु। लिपा वहःया मोलम्मा कलशयात सियाः बांलाकूगु

धाइ। उगु कलश दुने जाकि, छ्व, कःनि, दुरु, सम्हय्बजि, ह्यैय् ख्यैय् तयाः जाय्केगु चलन दु। कलश न्ह्याम्हेस्यां जाय्कूसां ज्यू। थथे कलश जाय्कूसा अन्नया दुःख मजुइगु, घालानाः च्वनेम्वाःलीगु, शुभ लाभ जुइगु व मनया इच्छा पूवनीगु जनविश्वास दु।

कौलाथ्व नवमीनिसं द्वादशीतक्क असंभुलु अजिमाया जात्रा न्ह्याकेगु इवल्य् ज्यापु गुथियारपिन्सं नवमीकुन्हु चान्हय् अजिमायात छम्ह म्यय् बलि बी। अजिमायात बलि बीगु स्वयम्ज्यू धकाः अजिमाया देगलय् वनेगु दक्क लैं बन्द यानातइ सा पाल ग्वयाः सुनां नं मखं बलि बी। असंभुलु अजिमायात मोहनिबलय् भक्तजनतय्सं तान्त्रिक पूजा यासं ह्यैय्, दुगु, ह्यैय्या ख्यैय् जक भोग बीगु याइ, खा व खा ख्यैय् बलि बी मखु।

असंभुलु अजिमाया खः जात्रा विशेष यानाः कौलाथ्व एकादशी व द्वादशी निन्दु तःजिक याइ। अजिमाया खः तःधंगु जूगुलिं च्याम्ह भिम्हेसिनं कुबियाः जात्रा याइ। एकादशी कुन्हु बहनीपाखे असनय् तयातःमह अजिमाया मूर्तियात खतय् तयाः न्ह्यःखा, त्यःर, थैहिंति, कमलाछि, असं जुयाः बालकुमारीतक्क खः जात्रा याइ। बालकुमारी धइगु अजिमाया थःछैय् खः धयातःगु दु। अनं हाकनं असं जुयाः भोताहिंतिइ अजिमाया द्यःछैय् न्ह्यःने थ्यंकाः खः दिकाः चीच्छ अन हे तयातइ। कन्हय्कुन्हु हाकनं अजिमाया खः जात्रा याय्गु इवल्य् असं, बालकुमारी, वंगः, न्हूसतक, खिचापुख्, ओमबहाः, लंग, ब्रम्हत्वाः आदि थासय् जात्रा यायां मरु गनेद्यः, प्याफः, दमाइत्वाः, त्यंगः, थाय् मदु, ज्याथा, थैबहि, कमलाछि जुकाः असं भोताहिंति द्यःछैय् तुं लिताइ। थथे दक्क थासय् जात्रा यायां पूजा फयावय् धुंकाः गुथियारत सकस्यां अजिमायात चापूजा याइ। पूजा सिधय्धुंकाः अजिमाया मूर्तियात खतं लिंकयाः ताःचां सालाः अजिमायात दुकयाः अजिमाया द्यःछैय्या धुकुतिइ यंकाः तइ अले जात्रा क्वचाय्की।

थुगुसिया नखः छैय् छैय् हे च्वना हने।

थः नं सुरक्षित जुयादिसँ, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसँ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल नेपाःमिपिनि सुख, शान्ति, समृद्धि व ताःआयुया कामना याना।

डा. महेशमान श्रेष्ठ

नेवाः न्ह्यलुवाः

थुगुसिया नखः छैय् छैय् हे च्वना हने।

थः नं सुरक्षित जुयादिसँ, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसँ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल नेपाःमिपिनि सुख, शान्ति, समृद्धि व ताःआयुया कामना याना।

सिद्धि गणेश बचत तथा ऋण सहकारी संस्था

यदखा-१९, यै। फोन : ४२१६०५९

थुगुसिया नखः छेँय् छेँय् हे च्वना हने ।

थः नं सुरक्षित जुयादिसँ, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसँ ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल नेपाःमिपिनि सुख,
शान्ति, समृद्धि व ताःआयुया कामना याना ।

विद्यासुन्दर शाक्य
मेयर

काठमाडौं महानगरपालिका
परिवार

हरिप्रभा खड्गी श्रेष्ठ
उपमेयर

रमेश महर्जन
मेयर

कीर्तिपुर नगरपालिका
परिवार

सरस्वती खड्का
उपमेयर

विकास डंगोल
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. १२

नविन मानन्धर
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. १७

न्हुछेकाजी महर्जन
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. १८

शशिलाल श्रेष्ठ
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. १९

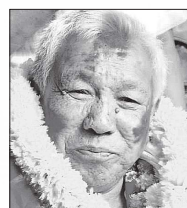
राजेन्द्र मानन्धर
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. २०

उदय चुडामणि बज्राचार्य
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. २१

मचाराजा महर्जन
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. २३

बालकृष्ण श्रेष्ठ
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. २४

चिनियामान बज्राचार्य
वडाअध्यक्ष
येँ महानगर पालिका
वडा नं. २७

चिन्ताखँ

पुष्प तुलाधर

गाखिमिहचा (मनिपर्स)

म्वानाजःछि
जिं म्हयागु म्हगस
जिके बुयावःगु
म्वानाया तःताजि उर्न
थः दुयंगु पहः
दुनुगःया क्वरागु भवैतय्
जिं ल्हार्ति च्वया
छपू कविता।

जिं थू - छ व जि
बिस्किंगु, तःजीगु च्वह्यंगु
जिगु व मनसुवा -
तःताजिइ, तःकुचाय्
दला वनी, ऊगु कविताया
खँवःतलिसे।

जिं छ्वयागु उगु खँवःत
उखेंथुखें इताथिता
बँय् अरा मजुइमा उकिं
काचाक्क स्वथना
जिगु गाखिमिहचाय्
म्हुतुप्वाः कसिक्क चिनाबिया।

लिपांगु इलय्
जि बिना वनीगु इलय्
जिगु दुनिगःया हासाय्
येलाः येलाः ल्ययाः ल्ययाः
गथे खः अथे हे हानं
सासः लहानाहइ
खँवःया बिम्बतसें
उगु कविताया।

चिन्ताखँ

रजनीमिला

थ्व शहरया बर्वाद नागरिक

छि जि अबले हे बर्वाद जुइ धुंकी
गबले
ल्हा बिन्ति यायां
छिगु जिगु
लुखा खलुइ दँ वै
तपस्वी थें
छम्ह फ्वगिं ।
छिगु जिगु विचाः अबले हे हिले धुंकी
गबले
भीके फ्वँ वःम्ह फ्वगिं नं
ख्वाराक्क कोटं लिकयाः

न्हूगु नोट छिगु जिगु पाः ल्हातय तयाबिइ ।
वाह गुम्ह भीके फ्वँ वैम्ह खः,
वं भीत दां पाः भीत बिइवं
लयतातां
थःगु लाहा छाप वैगु चुनाव चिन्हय् तयेत
थुकथं हथाय् चाइ
कि भीगु लुखाय्
दँ वःम्ह मनु मखु
भीगु मनचिन्ते मिहचा खः ।

परन्तु अःखः
भीगु नये, त्वने, पुने नापं
म्वायेगु दुक्क्या ताःचा लःल्हानाः
वैगु पाःल्हाःतय् प्याखँ ल्हुयाच्चनेत
न्ह्याँ वनाच्चनगु भीसं छतिं चाइमखु ।

छिगु जिगु वं जमीन काइ,
छिगु जिगु छँ थुं वइ,
छिगु जिगु बल्चा छ्वयेकी,
छिगु जिगु फः पिया बी,
सीक थुबले भीसं थःगु जिन्दगी हे मिं
धुन धकाः ।

छिं स्यू जिं स्यू
व अपराधी खः
तर न्यायालयं वैत मखु,
भीत थनी कठघराय् यंकाः ।
वया बजीर तसें
भी जुइगु सतकय् व्याक्कं घयपुनाः
विजय जुलुस न्ह्याकी ।

भी थः बूगु थासय् इरथिरु जुइत
वैगु उर्ज फ्वँवनेगु
वं दयेकूगु कानून कथं भी दने छने यायेगु
दँ धाःसा दनेगु, फयेतु धाःसा फयेतुयेगु ।

वैगु कोटं पिकाइगु नोटं छिगु जिगु भोट
न्याइगु मखु,
छिं जिं मचाय्क
छिगु जिगु जिन्दगी न्याइगु खः,
छिगु जिगु अधिकार न्याइगु खः,
छिगु जिगु स्वाधीनता व स्वतन्त्रता
न्याइगु खः ।

थःगु अधिकार लःहानाः,
स्वाधीनता व स्वतन्त्रता मियाः
छुकिा सार्वभौम जुइ,
बरु,
थ्व शहरया बर्वाद नागरिक जुइ ।

चिन्ताखँ

लक्ष्मण महर्जन

बागमती लुमना

नुगः मछिका,
मिखां ख्ववि हायेका, छु हे जुई
कुरुपला याये धंकल वयात,
रुप आ गन दर्ई

बालानां च्वंगु ईलय्,
ल्यंका तयेगु कुतः तंकल
थौं भ्वाथः व थ्वातः यायेधुंका,
लुमंका हल
दोष वयागु मखयानं,
हेपे याकाः च्वनेमाल
निलःजुया न्ह्याईगुयात,
थौं रिधः याना बिल

छं छंगु धायेगु, जिं जिगु धायेगु
भीगु धाये मसया,
जुगु मखुला थ्व गति ?
थम्हः थः बाया, कतः जुया वना
मतिना तंका वंगुलिं,
निलः मन्त बागमती ?

भराय् धंगु सागर छ थौं, जिगु न्हयोने
अमृत तंका बिष जुया, दं वया बिल
मदुम्ह जि अबुजुयात, जल त्वंकेत
विदम्बना थौं जिं, तुंया लः हयेमाल

चिन्ताखँ

अञ्जना ताम्राकार

तिसा सर्गया

सर्गः या नुगलय् मिहता जुइम्हं
थी थी बां हिला हिला क्यनिम्हं

खुसि व समुन्द्रय न्हाय् कं स्वैम्हं
फय् या तालय् न्याकुं काकां
हलिं छचालिं ब्वाँय् ब्वाँय् ज्वीम्ह

तिसा खः छ सर्गया

गवले च्वापुगुं चुप्पा नैम्ह
गुबले सुर्दयः मिला घय् घय् पुइम्ह
गवलय् नगुतय् लँ पनाः पनाः जुइम्हं
सर्गः दबली प्याखं लहुइम्ह

तिसा खः छ सर्गया

सुर्दयः मिलाया जः त्यासा कया छं
गवलय् लुँथे गवलय् वहःथे थीना च्वनिम्हं

सन्ध्याकालय् सुर्दयःया लालिमां त्वःपुनां
भमचार्थे समाः यानाः मछाला च्वनिम्ह

तिसा खः छ सर्गया

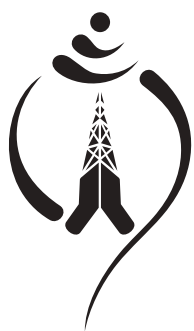
गुवले ग्यानापुक तं पिहाँ वय् का
धिपासिपां हाकु ख्वाल् सर्गः हे त्वपुइम्ह
सर्गःहे थ्वय् क ताण्डव प्याखं क्यनिम्ह
सर्गः या ख्वाबिं मुकां धर्तिया प्याःचाः
लकिम्ह

खःव धर्तीया पासाथे न्याम्ह

सर्गया तिसाथे न्याम्ह

खः व सुपाँय खः प्रकृतिइ ह्वम्ह

खः व सुपाँय खः ।

२०७७ सालको वडादशैं, शुभ दिपावली,
छठ पर्व तथा नेपाल संवत् १९४९ को
उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण ग्राहकवर्गमा हार्दिक
मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

नेपाल टेलिकम परिवार

विवाः हाय्का

बुद्ध दि
बि.सं. १९८४

मदूम्ह बिणा अमात्य

मदूग् दि
बि.सं. २०७७
असोज २६

जितः अतिकं माया याइम्ह तताजु
बिणा अमात्य
(दाजु कृष्ण बहादुर अमात्य
'माइला भाई'या तिरिमय्जु)
मदुगुलिं बैकुण्ठ बास लाय्मा धैगु कामना यासें
दुःख कःपिं सकल छँ जःपिसं धैर्य धारण याय्
फय्मा धकाः विचाः हाय्का च्वना ।
मोक्ष बहादुर अमात्य
व छँजःपिं

बुद्धि
बि.सं. २०२४ भाद्र १२

मदूग्दि
बि.सं. २०७७ असोज २७

जिमि छँजः अञ्जु बज्राचार्य

आकाभाकां मदुगुलिं मदुम्हसिया निर्वाण कामना यासें श्रद्धाया छपासः
स्वां देखाया नापं थज्याःगु दुःख इलय् जित्तित दुःख सहय याच्यगु शक्ति
बियाः हःपाः बियादीपि सबल थःथिति, जःलाखःला व पासाभाइपि प्रति
दुनुगलनिसें कृतज्ञता प्वांकाचवना ।

माजु : लक्ष्मी कुमारी बज्राचार्य
जहानः चक्रमुनि बज्राचार्य
म्ह्याय् : अस्मिता बज्राचार्य

दरभत / पीत
खड्ग मुनि/रामकुमारी बज्राचार्य
किजाभत / भौपि
हर्ष मुनि/ रञ्जना बज्राचार्य
ओम मुनि/अनुषा बज्राचार्य
ताभत / जिचादाजु
मिना/यमराज बज्राचार्य

कहँभत / जिलाजपिं
देवलक्ष्मी/पञ्चरत्न बज्राचार्य
दुर्गालक्ष्मी बज्राचार्य/तेजबहादुर शाक्य
रिना बज्राचार्य/अष्टमुनि बुद्धाचार्य
सबिना बज्राचार्य/काबिर शाक्य
म्ह्याय्चा / जिलाजं
दिपिका बज्राचार्य/कृजन श्रेष्ठ
भिंचापिं
प्रितिका बज्राचार्य, हन्सिका बज्राचार्य,
दिप्रिश मुनि बज्राचार्य, दिवेन बज्राचार्य

किपू नगरपालिका वडा नं. १० तःजाफः

नवनियुक्त मन्त्री कृष्णगोपालयात यँ महानगरपालिका १८ वडापाखें लसकुस

शहरी बिकास मन्त्री कृष्णगोपाल श्रेष्ठ यँ महानगरपालिका १८ वडा तर्पितोस्थित पुष्पलाल श्रेष्ठया भ्वाताय स्वांमा देछानादीगु दु । नवनियुक्त मन्त्री श्रेष्ठयात यँ महानगरपालिका १८ वडापाखें लसकुस ज्याइवलय् वडाध्यक्ष न्हुछेकाजी महर्जनं मन्त्री श्रेष्ठयात भित्तुना पौं नं देछानादीगु खः । उगु इलय् मन्त्री श्रेष्ठ थःगु कार्यकालय् भिंगु ज्या जक यायेगु मभिंगु ज्या थःपाखे मजुइगु प्रतिवद्धता प्वंकदिल । ज्याभ्कवलय् वागमती प्रदेशया सांसद बसन्त मानन्धर,

सविधानसभया सदस्य शोभा बज्राचार्य नाप वडा सदस्यपिनिगु न ब्वति दुगु खः । ज्याभ्कः लिपा मन्त्री श्रेष्ठ शोभा भगवति वनाः गंगालाल, धर्मभक्त, गणेशमान व मंगलादेवीया इवाताय् न स्वां देछानादीगु खः ।

राजोपाध्याय समाजया न्हूम्ह नायः संजय

स्वनिगः आदिवासी छः ब्रम्हू राजोपाध्यायतय् कुसा संगठन राजोपाध्याय समाजया न्हूम्ह नायकय् कलाकार संजय शर्मा राजोपाध्याययात ल्यःगु दु । वंगु शन्चरबाः क्वचाःगु समाजया न्ह्यक्वःगु दैमुंज्या व स्वक्वःगु तःमुंज्या वय्कःयात समाजया न्हूम्ह नायकय् निर्विरोध ल्यःगु खः । व हे कथं स्वक्वःगु तःमुंज्या ल्यःगु न्ह्यगु ज्यासना पुचलय् न्वकू रचना शर्मा राजोपाध्याय च्वनादीगु दुसा मू छ्यान्जेय्

पत्रकार बिराजकाजी राजोपाध्याययात ल्यःगु दु । व हे कथं छ्यान्जेय् वन्दना राजोपाध्याय, दांभरि उद्धव आचार्य राजोपाध्याय, ल्यू दांभरिलय् चेतनादेवी शर्मा राजोपाध्याय च्वनादीगु दु । १३म्ह दुजःया ज्यासना पुचलय् खुम्ह मू दुजः दु । वयां न्ह्यः तःमुंज्याया उद्घाटन सत्रय् नेवाः देय् दब्या नायः नरेश ताम्रकार व नेवाः न्ह्यलुवा मल्ल के. सुन्दरं थःथःगु नुगःखें तयादीगु खः ।

यँ महानगरं पशुपतिइ स्वंगः मेशिनसहित शवदाह गृह दयेकीगु

यँ महानगरपालिकाया आर्थिक ग्वाहालिं पशुपतिइ वागमती पारिइ (तिलगंगा) स्वंगः विद्युतीय शवदाह मे शिन सहित शवदाह गृह निर्माण यायेत्यंगु दु । शुक्रिया निति यँ महानगरपालिका व पशुपति क्षेत्र विकास कोषया दथुइ सम्भौता पत्रय् ल्हाःचिं तयेगु ज्या क्वचाःगु दु । यँ महानगर पालिकाया मेयर बिद्यासुन्दर शाक्य व प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत एकनारायण अर्यालया उपस्थितिइ सह-सचिव राजेश्वर ज्ञवाली व

पशुपति क्षेत्र विकास कोषया सदस्य सचिव डाक्टर प्रदीप ढकालं सम्भौता पत्रय् ल्हाचिं तयादिल । सम्भौता कथं शवदाहगृह निर्माण यायेत कोषं सार्वजनिक सुचपाखे बोलपत्र आह्वान याय्धुकूगु दुसा उगु बोलपत्र आःतक मूल्याङ्कनया इवलय् दु । सम्भौता पत्रय् ल्हाःचिं तयेधुंका मेयर शाक्यं कोष गुलि फु उलि याकन शिलान्यास यानाः खुलाया दुने शवदाह गृह सञ्चालनय् हयेत इनाप यानादिल ।

उपप्रमुखपाखें किपू नगरपालिकाय् निर्माण जुयाच्चंगु थीथी थासय् अनुगमन

किपू नगरपालिकाया योजनाय् नियमित अनुगमन यायेगु इवलय् अनुगमन टोलिया संयोजक कीर्तिपुर नगरपालिकाया उप-प्रमुख सरस्वती खड्काया नेतृत्वय् थीथी थासय् अनुगमन यानादीगु दु । अनुगमनया भ्कवलय् वडा नं. ३ समलय् दयेकाच्चंगु सामुदायिक भवन, वडा नं. २ स गःसिइ ढलान यायेत्यंगु लै, वडा नं ३ य् विश्व राष्ट्रिय मा.वि.पाखे सल्यानस्थानय् वनेगु लैय् याःगु पीच, वडा नं. ४ कार्यालय दुगु चम्पादेवी निसे बाघभैरव

वनेगु निर्माणाधीन लै, वडा नं. ६ य् दयेका च्वंगु लिच्छिविकालिन जालपादेवी देगः, वडा नं. ६ यागु हे वडा भवनया प्यंगु तल्लाय् ढलानय् अनुगमन याःगु खः । थ्व हे दथुइ, किपू नगरपालिकां नवनियुक्त मन्त्रीपिं विष्णु पौडेल, कृष्णगो पाल श्रेष्ठ व लीलानाथ श्रेष्ठयात लसकुस याःगु दु । उगु इलय् नवनियुक्त मन्त्रीपत्सं पुष्पलालया इवाताय् स्वांमाः कोखाय् कादीगु खः ।

ओलीया...

श्रेष्ठयात शहरी विकास मन्त्रालयया भाला ब्यूगु दु । अथे हे लीलानाथ श्रेष्ठ महिला बालबालिका तथा ज्युष्ट नागरिक मन्त्री जूगु दु । थ्वयां न्ह्यः महिला बालबालिका तथा ज्युष्ट नागरिक मन्त्रालय स्वयाच्चम्ह पार्वत गुरुङयात धाःसा मन्त्रीमण्डलया शक्तिशाली धयातःगुसञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय ब्यूगु दु । मन्त्रीमण्डल हेरफेर जूगुलिसें थीथी कथंया आलोचना, असन्तुष्टि लिसेंया चर्चा परिचर्चा न्ह्याःगु दु । २०७४ फागुन ३ गते गठन जूगु केपी शर्मा ओली नेतृत्वया मन्त्रीमण्डलय् थुगु पालय् ११क्वःगु खुसी हेरफेर जूगु खः । पार्टीया विवादयात थामथुम याय्त, असन्तुष्ट नेतातय्त लय् ताय्केत थ्वयां न्ह्यः नं थीथी इलय् मन्त्रीमण्डलय् हेरफेर जूगु दु । थुगु पालय्या

हेरफेरलिसें हाकनं छकः ओली व ओली इतर पुचःया विवाद सतहलय् थहांवःगु विश्लेषण जुयाच्चंगु दु । ओली इतर पुचःया नेतातय्सं पार्टी कमिटीया निर्णय अःखः मन्त्रीपरिषद् हेरफेर याःगु द्वपं बियाच्चंगु दु । थः सतीम्ह मनूतय्त जक मन्त्री दय्कल धइगु आलोचनापाखें ओली गुक्थं पिहांवइ, वा उकिया लिसः वय्कलं गुक्थं बी व स्वय् ला ल्यं हे दनिगु जुल । उकिया नापं ललिता निवास जग्गा प्रकरणय् लाःम्ह विवादस्पद व्यक्ति विष्णु पौडेलयात मन्त्री दय्कल धकाः नं आलोचना जुयाच्चंगु दनि ।

थुगु मन्त्रीमण्डल हेरफेरलिसें छगू आलोचनापाखें धाःसा प्रधानमन्त्री ओली बचे जुइत स्वःगु खनेदु । विशेष यानाः प्रतिपक्षी दलतय्सं ओली नेतृत्वया मन्त्रीमण्डलयात छगू हे जक जातीय पुचः मुंकातःगु नश्लीय पुचः नं धयातःगु

दुसा छम्ह हे नेवाः दुमथ्याःगु मन्त्रीमण्डल धकाः नं द्वपं लानावःगु दु । थुगु पालय् कृष्णगोपाल श्रेष्ठ व लीलानाथ श्रेष्ठ निम्ह नेवाः मन्त्रीमण्डलय् दुथ्यात । थनथाय् नं छगू शंकाया खँ आम नागरिक अभ्र धाय् विशेष कथं नेवाःतपाखें हे पिहां वयाच्चंगु दु । कृष्णगोपाल श्रेष्ठयात शहरी विकास मन्त्री हे छाय् दय्कल । शहरी विकास मन्त्रालयया मन्त्री व राज्यमन्त्री निम्ह हे नेवाः छाय् धइगु न्ह्यसः नेवाःतय्सं हे थनाच्चंगु खनेदु । स्वनिगः दुने जुयाच्चंगु सडक विस्तार, फास्ट ट्याक लिसें थीथी विकास निर्माण धयातःगु ज्याया विरोध नेवाःतय्सं यानावःगु दु । आः वयाः व हे सडक विस्तार, फास्ट ट्याकया भाला कःधानाच्चंगु शहरी विकास मन्त्रालयया भाला नेवाःतय्त हे ब्यूगु धइगु नेवाः विरुद्ध नेवाः हे छ्यलेत्यंगु ला मखुला धइगु शंका

नेवाःतय् दथुइ ब्वलनाच्चंगु दु । थुक्रिया नापं तारन्ताःया मन्त्रीमण्डल हेरफेर पार्टी दुनेया अस्थिरता व सरकारया कमजोरीयात पिब्वयाच्चंगु विश्लेषण नं जुयाच्चंगु दु । तारन्ताःया हेरफेरं यानाः मन्त्रीमण्डल व मन्त्रालयया ज्याय् तर्क लिचवः लाकीगु व थुकिं सरकारया ज्याखँय् हे अस्थिरता हइगु विश्लेषण आः जुयाच्चंगु दु । आःया परिस्थिती स्वयंबलय् मन्त्रीमण्डलया पुनर्गठन वा हेरफेर हाकनं नं मजुइ धाय्फइमखु । थ्वयां न्ह्यः, वामदेव गौतमयात मन्त्री दय्कीगु खँ वयाच्चंगु खः । उकिया नितिं निर्वाचनय् पराजय फःम्ह गौतमयात राष्ट्रिय सभाय् मनोनयन यानाः सांसद नं दय्कूगु खः । तर निर्वाचन बूम्ह मन्ूयात उक्तथं उक्तथं सांसद दय्के मदइगु धासें वामदेव गौतमया मनोनयन विरुद्ध सर्वोच्चय् रिट लाय्धुंकाः छुंई मन्त्रीमण्डल

हेरफेरया ज्या धूगु खः । आः थुगु मुद्याया किनारा लाय्व हाकनं वामदेव गौतमयात नं दुथ्याकाः मन्त्रीमण्डलय् व्यापक हेरफेर जुइगु चर्चा नं जुयाच्चंगु दु । आःतक्कया हे बल्लाःगु सरकार, दुई तिहाईया सरकार, स्थीर सरकार आदि धयातःगु केपी ओली नेतृत्वया सरकार दुने तारन्ताःया हेरफेरं थुकी दुनेया अस्थिरता सी दय्काच्चंगु दु । मन्त्री जुईपिं व्यक्तिया चयनं पार्टी दुनेया फुटयात नं यचुकाच्चंगु दु । महामारीया परिस्थितीइ संक्रमण नियन्त्रण, रोकथामय् केन्द्रीत मजुसे सरकार बचे याय्गु व थःगु स्वार्थ पूर्वकेंगुलिइ ध्यान केन्द्रीत याय् मल्वः । देय्या भाला कुवियाच्चपिन्सं थःगु निजी अथवा सिमित पुचःया स्वार्थय् तमकथंसे राष्ट्रिय स्वार्थपाखे केन्द्रीत जूसा बरु जनतां दुनुगलं हे आःतक्कया बल्लाःगु बालाःगु सरकार धाइला ।

थुगुसिया नखः छँय् छँय् हे च्वना हने ।
थः नं सुरक्षित जुयादिसँ, मेपिन्त नं सुरक्षित यानादिसँ ।

मोहनि नखःया लसताय् सकल नेपाःमिपिनि
सुख, शान्ति, समृद्धि व ताःआयुया कामना याना ।

अञ्जना ताम्राकार, प्रोप्राइटर
क्रियटिभ वमेन क्रियसन, छाउनी, यँ

Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000

यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन, बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस् ।
आउटडोर भेज क्याटेरिङ पनि गरिन्छ ।

आयो नून खाउँ स्वस्थ रहौं

गाउँसम्म आयो, "आयो नून" रसले लगायो घेरै गुन

आयोडिनको कमीबाट हुने रिकृतिहरूः

१. गर्भ तुल्य, मुत गिरु जन्मिने, अन्न भन्न भएको गिरु जन्मिने, जन्मेको गिरु चोरे गर्न सक्ने ।
२. बच्चाहरू बहिरा, लट्टा, लडेउग, बाम्बुदके, बेदी आदि हुन सक्ने ।
३. भवानी कामयोग भई पटक पटक फेल हुनुको साथै खेलकुदमा समेत पछाडि पर्नसक्ने ।
४. गलतीइ आउने, सुस्मनस्तिथि हुने ।
५. आयोडिनको कमीले I.Q Level कम हुने ।
६. आयोडिनको कमी भएमा मानिसहरूमा आलस्यपन आउने, काम गर्ने क्षमतामा कमी आउने ।
७. आयोडिनको कमीबाट गर्भभ्रमणले हुन सक्ने ।

आयोडिनको कमीबाट हुने रिकृतिहरूः उपचार गरेर हटाउन सकिने । त्यस्ता रिकृति आउन नदिन एकमात्र उपाय आले योथ आयोडिनयुक्त बालबालिकाको भिन्न अन्निक पाकेटको नुन मात्र प्रयोग गरी ।

सोल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशन लिमिटेड
केन्द्रीय कार्यालयः पो.ब.नं. : ४८३, कालिमाटी, काठमाडौं, नेपाल, फोन नं. ४२७०३१५
४२७०१४, ४२७१२०८, फ्याक्स नं. : ९७७-१-४२७१७०४, ४२७१३९५

राम प्रजापति प्रोप्राइटर

हारती मिठाई भण्डार
(शुद्ध शाकाहारी)
कालिमाटी चोक, टंकेश्वर मार्ग, काठमाडौं ।
फोन नं. : ४२७२९९९, मो. ९८०३९८०६९९

यहाँः-विवाह, व्रतबन्ध, पार्टी, पिकनिक, तथा अन्य शुभ कार्यको लागि अर्डर अनुसार मिठाईको व्यवस्था गरिन्छ ।

